

Håbo kommun
Bildningscentrum Jan Fridegård
Centrumleden 1
746 80 BÅLSTA

2010-03-02
1 (24)
Dnr: 43-2009:3753

Beslut gymnasieskola och vuxenutbildning

efter tillsyn av Bildningscentrum
Jan Fridegård
i Håbo kommun

2010-03-02

Skolbeslut

Tillsyn i Bildningscentrum Jan Fridegård
Håbo kommun
2010-03-02
Dnr 43-2009:3753

Rektorena vid Bildningscentrum Jan Fridegård

Susanne Avander

Mimi Englund

Anders Olsson

Centrumleden 1

746 80 Bålsta

Tillsyn i Bildningscentrum Jan Fridegård

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Kommunal vuxenutbildning (komvux)

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox)

Svenskundervisning för invandrare (sfi)

Helhetsbedömning och beslut

Bildningscentrum Jan Fridegård bedriver en verksamhet som i vissa avseenden uppfyller de nationella kraven. De elever och studerande som Skolinspektionen kommit i kontakt med uppger att de är nöjda med undervisningen, att de är trygga, att de trivs och de har en god målkännedom. Skolans miljö är lugn och inriktad på lärande och undervisningen är överlag stimulerande. Flertalet lärare arbetar aktivt för att anpassa undervisningen efter elevernas/de studerandes behov och undervisningen utgår i stort från läroplanens mål att sträva mot. Skolledningen är relativt nytillträd men har trots detta i flera avseenden identifierat de områden som tillsynen visar behöver utvecklas, vilket är positivt. Planerade utvecklingsinsatser har dock ännu inte hunnit ta fart och ge avtryck i verksamheten.

Gymnasieskolans och vuxenutbildningens främsta utvecklingsområde bedöms vara att utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete som också dokumenteras. Skolans resultat varierar dels mellan program men också mellan ämnen, kurser och lärare och behöver

förbättras. Resultaten varierar från år till år och det går inte att urskilja en tydlig uppåt-gående trend i kunskapsresultaten.

Vissa verksamheter, exempelvis det individuella programmet, gymnasiesärskolan och särsvux saknar resultatsammanställningar och därmed utvärdering på skolnivå. Skolans uppföljning av resultaten behöver därför utvecklas och skolan behöver i högre grad analysera elevernas/de studerandes resultat utifrån de nationella styrdokumenterna för att identifiera var utvecklingsinsatser behöver sättas in. Även om skolledningen enligt ovan har identifierat flera av de områden som behöver utvecklas och också vidtar vissa åtgärder för att förbättra verksamheten, behöver skolan förstärka detta arbete och dokumentera det i kvalitetsredovisningen.

Tillsynen visar att eleverna/de studerande har relativt goda möjligheter att påverka innehåll, arbetsmetoder och redovisningsformer i undervisningen. Däremot behöver elevers och studerandes möjligheter till inflytande över skolans inre arbete som helhet utvecklas väsentligt, främst med tanke på att de dokument som skolan enligt författningarna ska ta fram i samverkan med eleverna/de studerande, exempelvis kvalitetsredovisning och ordningsregler för gymnasieskola och gymnasiesärskola inte är framtagna i samverkan med eleverna.

Rektorerna tar delvis ett pedagogiskt ansvar för sina verksamheter. Den pedagogiska ledningen behöver dock utvecklas ytterligare. Viktiga ingredienser i den pedagogiska ledningen är att t.ex. samtliga elever/studerandes resultat följs upp och analyseras, både per program/arbetslag men också för skolan som helhet. I detta arbete behöver också frågan om likvärdig bedömning och betygssättning i skolan samt arbetet med särskilt stöd införlivas. Detta arbete bör ge som effekt dels förbättrade elevresultat men också att skolledningen får en bättre helhetsbild över skolan och vilka områden som bör prioriteras i det kontinuerliga kvalitetsarbetet.

Gymnasieskolan behöver se över arbetet med särskilt stöd för att säkerställa att samtliga elever i behov av särskilt stöd får det oavsett ämne. I detta arbete behöver rektors utredningsansvar gällande behov av särskilda stödåtgärder utvecklas så att rektorerna får kunskap om skolans samlade stödbehov. Åtgärdsprogram behöver upprättas för samtliga elever i behov av särskilt stöd och innehållet i befintliga åtgärdsprogram behöver förbättras så att det tydligt framgår vilka skolans insatser ska vara för att tillgodosätta elevens behov av särskilt stöd. Slutligen behöver den information som eleverna får om sin kunskapsutveckling under utvecklingssamtalen förbättras.

Vuxenutbildningen behöver erbjuda utbildning inom samtliga kunskapsområden avseende grundläggande vuxenutbildning. Studie- och yrkesvägledningen fungerar mycket väl både i gymnasieskolan och inom vuxenutbildningen. Men de studerande inom särsvux måste också ges tillgång till studie- och yrkesvägledning. Kommunen måste slutligen även utveckla arbetet med att verka aktivt för att nå och motivera de kommuninvånare som har rätt till grundläggande vuxenutbildning samt grundläggande och gymnasial särsvux.

Skolinspektionen har i tillsynen av Bildningscentrum Jan Fridegård (gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, sär-vux samt sfi) identifierat följande brister som måste åtgärdas:

Gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

- Andelen elever i gymnasieskolan som når målen för utbildningen är inte tillräckligt hög.
- Personalen har inte tillräckliga kunskaper i de författningar som reglerar verksamheten.
- Informationen som lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling är inte tillräckligt utförlig. Syftet med den individuella studieplanen är inte tydliggjort för elever och samtliga lärare.
- Uppföljningen av elevernas kunskapsresultat på skolövergripande nivå är inte tillräckligt systematisk. Skolinspektionen förväntar sig, i samband med uppföljningen i oktober 2010, att det finns en sammanställning av elevernas kunskapsresultat.
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte de krav som förordningen ställer.
- Rektorens utvärdering och omprövning av de särskilda stödinsatser som ges är inte tillräcklig.
- Rektorens arbete för att säkerställa att utbildning, bedömning och betygsättning i gymnasieskolan är likvärdig är inte tillräckligt aktivt.
- Elevernas möjligheter till inflytande över skolans inre arbete är inte tillräckligt. Skolan genomför inte klassråd och saknar skolkonferens i strid mot författningarnas krav.
- Skolans ordningsregler utarbetas och följs inte upp under medverkan av företrädare för eleverna.
- Skolans plan mot kränkande behandling/likabehandlingsplan svarar inte mot nu gällande författningskrav och är inte känd bland eleverna.
- Bevis över utbildning på individuellt program utfärdas inte.
- Skolans lokala kurs uppfyller inte författningarnas krav.
- Rektors utredningsansvar gällande elever i behov av särskilt stöd är inte tillräckligt.
- Åtgärdsprogram upprättas inte för samtliga elever i gymnasieskolan i behov av särskilt stöd. Innehållet i befintliga åtgärdsprogram motsvarar inte författningarnas krav.
- Alla elever i gymnasieskolan i behov av särskilt stöd får inte det.
- Studiehandledning på modersmålet ges inte.

- Beslut om typ av program för elev i gymnasiesärskolan samt beslut om elev inom det individuella programmet ska få yrkesträning eller verksamhetsträning fattas inte i enlighet med författningarnas krav.

Komvux, särvux och sfi

- Andelen studerande som når målen för utbildningen är inte tillräckligt hög.
- Uppföljningen och utvärderingen av verksamheternas resultat på övergripande nivå är inte tillräckligt systematisk. Skolinspektionen förväntar sig, i samband med uppföljningen i oktober 2010, att det finns en sammanställning av de studerandes kunskapsresultat.
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte de krav som förordningen ställer.
- Rektorens arbete för att utbildning, bedömning och betygssättning i vuxenutbildningen är likvärdig är inte tillräckligt aktivt.
- De studerande ges inte möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former.
- Planen mot kränkande behandling/likabehandlingsplanen svarar inte mot nu gällande författningskrav och är inte känd bland de studerande.
- Undervisningstiden för de studerande inom särvux kan inte redovisas.
- De studerande erbjuds inte undervisning i samtliga ämnen inom grundläggande vuxenutbildning.
- Kommunen identifierar inte de vuxna i kommunen som har rätt till grundläggande vuxenutbildning och grundläggande särvux. Kommunen verkar inte heller för att vuxna utvecklingsstörda ska delta i gymnasial särvux. Information om dessa utbildningar saknas.
- De studerande inom svenska för invandrare (sfi) ges inte möjlighet att öva det svenska språket i arbetslivet genom exempelvis praktik.
- Inom särvux erbjuds inte studie- och yrkesvägledning i enlighet med författningarnas krav.
- Beslut gällande mottagande av studerande i särvux fattas inte i enlighet med författningarnas krav.

Bedömningarna redovisas i bilagorna 2-3.

Rektorer och Håbo kommun har ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen sex månader från den dag Skolinspektionens beslut avseende Håbo kommun meddelas.

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråden Stig Westlund och Mats Peterson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi
Enhetschef

Lotta Hedén
Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för komvux, sfi och särvox

Bilaga 1**Allmänt om tillsynen**

Skolinspektionen genomför tillsyn i Håbo kommun under våren 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Bildningscentrum Jan Fridegård, samtliga skolverksamheter, den 26–29 januari år 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast sex månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorerna, lärare, annan personal samt elever. Även information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever/studerande på Bildningscentrum Jan Fridegård

Bildningscentrum Jan Fridegård	Antal elever
Gymnasieskola	494
Gymnasiesärskola	30
Kommunal vuxenutbildning (komvux)	147
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox)	9
Svenskundervisning för invandrare (sfi)	55

Källa: Skolans siffror i februari 2010.

Bildningscentrum Jan Fridegård (BcJF) består av gymnasieskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning bestående av kommunal vuxenutbildning (komvux), utbildning för vuxna utvecklingsstörda (särvox) samt svenska för invandrare (sfi). BcJF ligger i Bålsta centrum. Sammanlagt finns 735 elever/studerande i verksamheten.

Gymnasieskolan erbjuder utbildning inom nio nationella program samt individuellt program. De nationella program som erbjuds är barn- och fritidsprogrammet (BF), estetiska programmet (ES), fordonsprogrammet (FP), handels- och administrationsprogrammet (HP), hotell- och restaurangprogrammet (HR), medieprogrammet (MP), naturvetenskapsprogrammet (NV), samhällsvetenskapsprogrammet (SP) och teknikprogrammet (TE).

Gymnasieskolan har även två enheter (Kämpe) för elever med neuropsykiatrisk problematik varav den ena med internatboende.

Gymnasiesärskolan erbjuder utbildning inom det nationella fordonsprogrammet, individuellt program samt specialutformat program.

Inom den kommunala vuxenutbildningen, särvox och sfi ges utbildningen i egen regi. Utbudet inom gymnasial vuxenutbildning är stort tack vare samarbete med gymnasieskolan. Håbo kommun samverkar också med andra Upplandskommuner inom yrkesutbildning för att kunna erbjuda ett större utbud av kurser.

Inom särvox erbjuds grundläggande särvox, där både utbildning motsvarande grundskolan och träningsskolan ingår samt gymnasial särvox. Undervisning ges ibland i mindre grupper men oftast individuellt.

BcJF har tre rektorer som leder varsin del av verksamheten. En av rektorerna har jobbat i drygt 1,5 år och två tillträdde inför höstterminen 2009. En rektor har ansvar för SP, NV, MP, FP och BF. Den andre rektorn har ansvar för ES, TE, HP, Komvux och sfi samt det individuella programmet. Slutligen har en rektor ansvar för HR, gymnasiesärskolan, särvox samt Kämpe-enheterna. Lärarna arbetar i arbetslag, antingen tillhörande ett gymnasieprogram eller någon av de andra verksamheterna. Varje arbetslag leds av en arbetslagsledare som, förutom de tre rektorerna, sitter i skolans ledningsgrupp. Även skolans två studie- och yrkesvägledare ingår i denna ledningsgrupp.

Bilaga 2

Tillsynsprotokoll med bedömningar för BcJF (gymnasieskola och gymnasiesärskola)

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

Skolinspektionen bedömer att kunskapsresultaten behöver förbättras i gymnasieskolan trots att dessa i några avseenden är bättre än rikssnittet. Resultaten på vissa kurser i vissa program är dock mycket svaga och skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att alla elever ska ges förutsättningar att lägst nå målen för utbildningen. Resultaten behöver även förbättras med tanke på att andelen elever som fullföljer utbildningen inom fyra år är lägre än i riket.

Enligt skolledningen tas samtliga elever som söker till skolan in vilket medför att det finns elever som börjar i skolan med endast 30 meritpoäng från grundskolan. Genomsnittlig betygspoäng och andel med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier beräknas för de studenter som fått slutbetyg. Det finns en relativt hög andel elever som inte fullgör sin utbildning (och alltså inte ingår i ovanstående resultat). Andel elever som fullgör sin utbildning inom fyra år är enligt nationell statistik 67 procent, vilket är anmärkningsvärt lågt. Skolan uppmärksammar detta i sin kvalitetsredovisning men analys och åtgärder för utveckling saknas.

Skolans genomsnittliga betygspoäng för år 2009 är i nivå med motsvarande resultat för riket. När resultatet uppdelas på programnivå ligger dock samtliga programresultat under rikssnittet, förutom avseende det estetiska programmet. Nationell statistik saknas dock för barn- och fritidsprogrammet, fordonsprogrammet och medieprogrammet på grund av för lågt elevantal.

Av de elever som år 2009 fick slutbetyg från gymnasieskolan var andelen elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier högre än motsvarande nivå för riket. Andelen elever på skolans teknikprogram med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier har varierat kraftigt över åren och år 2009 var det dock lägre än jämfört med riket. Flertalet resultat för skolans program grundar sig emellertid på relativt få studerande varför det är svårt att dra några säkra slutsatser av dessa siffror.

Skolan saknar sammanställning på skolnivå av elevernas resultat inom det individuella programmet, för Kämpe-enheterna samt inom gymnasiesärskolan varför Skolinspektionen inte kan göra en bedömning av dessa elevers resultat. Skolan uppger dock att resultaten för eleverna inom gymnasiesärskolan och inom Kämpe-enheterna är mycket goda. Vidare saknas sammanställning över resultat på nationella kursprov och jämförelse med betyg utfall. Skolledningen anger dock att sådana jämförelser kommer att göras fr.o.m. vårterminen 2010. Rektorernas ansvar för uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten bedöms under avsnitt Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering.

**Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna.
Kursplanerna.**

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bristområde: Fokus på skolans uppdrag**

Skolinspektionen bedömer att kommunen behöver vidta åtgärder för att säkerställa att skolans personal har nödvändiga insikter i de författningar som reglerar verksamheten. Denna bedömning görs främst därför att ett antal utvecklingsområden som identifieras i denna rapport delvis beror på bristande kunskap om författningarna.

I tillsynen framkommer ett antal utvecklingsområden: Skolan saknar exempelvis en skolkonferens. Åtgärdsprogrammets innehåll behöver utvecklas och vissa lärare uppvisar en osäkerhet kring vad som ska dokumenteras i dessa. Studiehandledning på modersmålet ges inte. Skolans kvalitetsarbete behöver förbättras avsevärt och avspeglas i kvalitetsredovisningen. Skolans likabehandlingsplan är inte upprättad utifrån gällande författningar. Varken skolledning eller personal får, enligt egen utsago, någon information om eventuella ändringar i författningarna från förvaltningen. Två av rektorerna har i november 2009 påbörjat den statliga rektorsutbildningen, vilket är positivt. Ovanstående utvecklingsområden tyder på att såväl rektorers som lärares kunskaper om de föreskrifter som reglerar skolväsendet behöver utvecklas.

2 kap. 7 a § skollagen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bristområde: Lärarnas bedömning och utvärdering**

Skolinspektionen bedömer att den fortlöpande information som lärarna ger eleven och elevens vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling behöver förbättras. Syftet med den individuella studieplanen behöver tydliggöras, både för elever och för lärare.

I intervjuer och samtal med elever i gymnasieskolan framkommer att de inte är helt nöjda med den information som de ges av sin "kontaktlärare" under utvecklingssamtalet. Alla undervisande lärare lämnar skriftlig information till kontaktlärarna som sedan, under utvecklingssamtalet, vidarebefordrar informationen till eleverna. Den skriftliga informationen utgörs, enligt både elever och lärare, ibland endast av kommentarer som "jobba på" eller "fortsätt som nu". Eleverna efterlyser tydligare information om vad de konkret kan förbättra och vad som är deras starka respektive svaga sidor. Även vissa lärare håller med om att tydligare beskrivningar skulle underlätta förmedlingen av elevernas kunskapsutveckling vid utvecklingssamtalet. Enligt eleverna blir det ibland inte tydligt för dem vad de behöver förbättra förrän vid betygssättningen och "då är det för sent att reparera" som en elev uttrycker det. Flera elever är också osäkra på om de har en individuell studieplan och om den används som grund vid utvecklingssamtalet. Ett utvecklingsarbete för att tydliggöra dokumentationen kring elevernas kunskapsutveckling har dock påbörjats och dessa mallar "testas" vid tillsynsbesöket av lärare i vissa program.

7 kap. 19 § gymnasieförordningen.

Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg, Riktlinjer.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

- a) Skolinspektionen bedömer att rektorernas ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet behöver förbättras.

I tillsynen framkommer exempel på utvärdering av resultat; kärnämneskurser inom vissa program, nationella prov i förhållande till betyg på vissa program och av elevenkäter kring normer och värden. Utvärdering av övriga resultat sker dock i liten utsträckning trots att stora variationer finns. För vissa verksamheter saknas också, som tidigare nämnts, helt uppföljning av resultat på skolnivå. Det gäller exempelvis gymnasieskolan och det individuella programmet.

Skolledningen uppger att det saknas struktur vad gäller uppföljning/utvärdering av skolans samlade resultat i detta avseende, främst på grund av flera års ledarskapsturbulens. Rektorerna uppger att de på grund av för hög arbetsbelastning har tvingats prioritera budget- och administrativt arbete samt att lösa akuta problem istället för att få igång ett fungerande uppföljnings- och utvärderingssystem i skolan som helhet. Skolinspektionen noterar dock att varje program/enhet utvärderar sitt arbete mer eller mindre systematiskt på varje enskild rektors initiativ. Detta betyder att skolans kvalitetsarbete är av varierande kvalitet beroende på program/enhet.

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen.

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar.

- b) Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att utveckla kvalitetsredovisningen så att den uppfyller de krav som förordningen ställer. Kvalitetsredovisningen behöver också utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare behöver ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Skolinspektionen har tagit del av BcJF:s kvalitetsredovisning för läsåret 2008/2009 som har upprättats av en av rektorerna under sommaren år 2009 för att ha som en startpunkt inför höstterminen 2009. Denna kvalitetsredovisning betraktas av skolledningen endast som ett arbetsmaterial inför arbetet med kommande kvalitetsredovisning. Skolledningen uppger att skolan innan upprättandet av nämnda kvalitetsredovisning inte har haft någon sedan år 2004. Kvalitetsredovisningen innehåller förutsättningar, en kort beskrivning av vissa verksamheter samt vissa målområden, exempelvis kunskap och normer och värden, med underrubrikerna resultat och analys. Trots detta presenteras inga programspecifika resultat och på kursnivå beskrivs endast elevernas samlade resultat i Idrott A. Resultat av en elevenkät gällande normer och värden presenteras men inga åtgärder för utveckling beskrivs. I kvalitetsredovisningen saknas således nästan helt en redovisning, med åtföljande analys och förslag på åtgärder, av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella kursplanemålen. Kvalitetsredovisningen är

inte framtagna under medverkan av personal, elever och vårdnadshavare. Det saknas även en fullgod uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

3, 3a och 4 §§ Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att rektorernas utvärdering och omprövning av de särskilda stödinsatser som ges behöver förbättras.

I tillsynen framkommer att resultat av givna stödinsatser inte systematiskt följs upp på skolnivå och skolan saknar, enligt både skolledning och personal, tydliga rutiner för hur detta ska göras. Viss uppföljning sker, exempelvis programvis, men kan enligt Skolinspektionens bedömning utvecklas.

8 kap. 1 § gymnasieförordningen.

Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att rektorernas arbete för att säkerställa att utbildning och betygssättning i gymnasieskolan är likvärdig behöver utvecklas.

I tillsynen framkommer att skolan saknar system på skolnivå för att säkerställa att utbildning, bedömning och betygssättning är likvärdig. Lärare på olika program samverkar marginellt. Vissa lärare samverkar i sina ämnen men då på enskilda lärares initiativ. Visst utrymme för pedagogiska diskussioner finns men kan enligt skolledning och lärare utvecklas. Skolan har ingen samverkan med andra skolor och det finns några lärare som är ensamma om att undervisa och betygssätta ett visst ämne. Det framkommer uppgifter från både lärare och elever att de nationella ämnesproven är alltför styrande i vissa lärares betygssättning. Eleverna vittnar också om att de uppfattar att betygssättningen skiljer sig åt mellan program genom att elever på exempelvis NV får göra svårare uppgifter inom en och samma kurs än elever på andra program för att nå ett visst betygsssteg.

Lpf 94, 1.1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.

Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

7 kap. 4-5 §§ gymnasieförordningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Skolinspektionen bedömer att elevernas möjligheter till inflytande över skolans inre arbete behöver utvecklas. Skolan behöver vidta åtgärder så att skolans samtliga klasser eller motsvarande har klassråd. Skolan måste också vidta åtgärder för att inrätta en skolkonferens.

I tillsynen framkommer att elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen är relativt gott och både skolledning, lärare och elever kan ge exempel på elevinflytande i detta sammanhang. Trots att elevernas inflytande över undervisningen bedöms vara relativt gott framkommer i samtal med elever och lärare att elevernas möjlighet till inflytande över skolans inre arbete i stort behöver utvecklas. Detta gäller både elever i gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan. Flertalet av de dokument som ska tas fram under medverkan av eleverna har utarbetats endast av skolans personal. Flera klasser saknar klassråd. Gymnasieskolan saknar en skolkonferens. Några program har programråd och skolan har ett elevråd som nyligen startats men som inte fungerar fullt ut. Skolinspektionen noterar att det finns en omedvetenhet hos eleverna om vikten av att ha inflytande över skolans inre arbete. Skolinspektionen vill understryka att skolan inte enligt författningarna måste ha ett elevråd medan klassråd och skolkonferens är reglerat i gymnasieförordningen.

4 kap. 3-4§§ gymnasieförordningen.

Lpf 94, 2.3 Elevers ansvar och inflytande, Riktlinjer.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att skolans ordningsregler utarbetas och följs upp under medverkan av företrädare för eleverna.

Skolinspektionen konstaterar att skolans miljö är lugn och inriktad på lärande vilket samtliga intervjuade bekräftar. Det förekommer enstaka kränkningar men enligt samtliga intervjuade tar skolan skyndsamt tag i det inträffade. Skolan har ett "livskunskapsråd" som arbetar på skolövergripande nivå med värdegrundsfrågor. I tillsynen framkommer dock att skolans ordningsregler upprättades år 2000 när skolan startade och inte har reviderats i samråd med eleverna sedan dess. Flera elever ifrågasätter vissa regler och önskar en förändring. De menar också att reglerna inte alltid följs.

6 kap. 20 b § gymnasieförordningen.

6 kap. 3 b § gymnasiesärskoleförordningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bristområde: Trygghet och studiero**

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att skolans plan mot kränkande behandling/likabehandlingsplan fullt ut svarar mot nu gällande plankrav.

Tillsynen i BcJF visar att skolan har en för alla verksamheter gemensam plan mot kränkande behandling benämnd Likabehandlingsplan. Planen innehåller bl.a. definitioner, förebyggande verksamhet mot kränkande behandling, rutiner vid akuta händelser och dokumentationsrutiner. Planen är gemensam för samtliga verksamheter och innehåller inte någon aktuell kartläggning av förhållandet i respektive verksamhet, vilket den ska innehålla. Planen innehåller heller inte några förebyggande åtgärder utifrån diskrimineringslagens innehåll. Inte någon av de intervjuade eleverna, varken i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan känner till likabehandlingsplanen. Enligt skolledningen delades dock likabehandlingsplanen ut till programmen under våren 2009 för bedömning och diskussion med personal och utvalda elever. Personal på de flesta program återkopplade sedan detta arbete till skolledningen under maj månad.

14 a kap. 8 § skollagen.

3 kap. 16 § diskrimineringslagen

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bristområde: Bedömning och betyg**

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att bevis över utbildning på individuellt program utfärdas.

I tillsynen framkommer att gymnasieskolan inte utfärdar bevis över utbildning på individuellt program.

7 kap. 13 § gymnasieförordningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bristområde: Undervisningstid och tillgång**

Skolinspektionen bedömer att gymnasieskolan behöver vidta åtgärder för att säkerställa att skolans lokala kurs uppfyller förordningens krav.

I Håbo kommun är fastställandet av betygsriterier för lokala kurser delegerat till förvaltningschefen. I tillsynen framkommer att skolan har en lokal kurs i serieteckning A, 150 poäng, som inte lever upp till författningarnas krav. Kursens mål sammanfaller till stora delar med vissa av målen i de nationella kurserna Bild (BF1201), Bild och form, grundkurs (BF 1202) samt Form (BF1204). Kursens betygsriterier är till viss del kvantifierade, exempelvis genom att eleven "ska under kursen ha producerat en egen serie".

Enligt betygskriterierna för betyget Väl godkänt respektive Mycket väl godkänt ska eleven "visa upp ett kreativt och brett intresse för serier som berättarform". Skolinspektionen vill uppmärksamma skolan på att betyg ska gälla kunskaper i ämnet. Det finns således inget stöd för att sätta betyg efter elevens "personlighet" eller utifrån hur han eller hon betar sig. Det framkommer också att styrelsen för utbildningen inte har fattat beslut om inrättandet av denna kurs. Betygskriterier har inte fastställts av förvaltningschef. Detta måste åtgärdas.

2 kap. 14-16 §§ gymnasieförordningen.

7 kap. 4 § gymnasieförordningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att gymnasieskolan behöver vidta åtgärder så att rektors utredningsansvar gällande elever i behov av särskilt stöd utvecklas.

Det framkommer i samtal med rektorerna och lärare att skolan inte har fullt fungerande rutiner på skolnivå kring rektors utredningsansvar gällande elever i behov av särskilt stöd. Konsekvensen av detta är att rektorerna saknar kunskap om skolans samlade stödbehov vilket i förlängningen kan betyda att samtliga elever i behov av särskilt stöd inte får det.

8 kap. 1 a § gymnasieförordningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att gymnasieskolan behöver vidta åtgärder så att åtgärdsprogram upprättas för samtliga elever i behov av särskilt stöd. Även innehållet i befintliga åtgärdsprogram behöver utvecklas.

Det framkommer i tillsynen att det finns elever i behov av särskilt stöd som saknar åtgärdsprogram. Lärarna anger tidsbrist som främsta skäl till att åtgärdsprogram inte upprättas eftersom stödbehoven i vissa klasser och inom vissa program är mycket stora. Flera av lärarna uppger även att de känner en osäkerhet om hur åtgärdsprogrammen ska formuleras.

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av tyder på att befintliga åtgärdsprogram behöver förbättras genom att målen konkretiseras och specificeras. Även de åtgärder skolan avser att vidta bör tydligt beskrivas. Det är viktigt att fokus i åtgärdsprogrammen ligger på de åtgärder som skolan har ansvar för. I samband med upprättandet av åtgärdsprogram är det även av yttersta vikt att elevens lärmiljö analyseras och att undervisningen kritiskt utvärderas för att upptäcka eventuella brister.

Skolledningen har identifierat detta utvecklingsområde och en person har vid tillsynsbesöket anställts på deltid för att handleda och utbilda lärarna i hur åtgärdsprogram ska skrivas.

8 kap. 1 a § gymnasieförordningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att gymnasieskolan behöver vidta åtgärder så att samtliga elever i behov av särskilt stöd får det, oavsett ämne.

I tillsynen framkommer att det finns olika rutiner på olika program gällande elever i behov av särskilt stöd och flera lärare menar att det finns en osäkerhet gällande arbetsgången kring elever i behov av särskilt stöd. Även skolledningen menar att arbetet kring särskilt stöd och upprättande av åtgärdsprogram kan utvecklas. Enligt lärarna finns det elever i behov av särskilt stöd som inte får det stöd de behöver.

Enligt skolledningen förekommer det även i enstaka fall att elever eller vårdnadshavare tackar nej till föreslagna stödåtgärder. Skolinspektionen vill understryka att särskilt stöd inte är något som elever eller vårdnadshavare kan tacka nej till, utan ett beslut som fattas av rektor.

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att gymnasieskolan behöver vidta åtgärder så att alla elever som behöver det får studiehandledning på modersmålet.

Det framkommer i tillsynen att det finns elever som har behov av studiehandledning på modersmålet men som inte får det. Enligt skolledning och personal saknas det rutiner på kommunnivå för att säkerställa att elever som har behov av studiehandledning på modersmålet får det.

8 kap. 5 § gymnasieförordningen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bristområde: Rektors beslutsfattande**

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder så att beslut om typ av program för elev i gymnasiesärskolan samt beslut om elev inom det individuella programmet ska få yrkesträning eller verksamhetsträning fattas i enlighet med författningarnas krav.

I Håbo kommun är beslut enligt ovan delegerade till rektorn. Skolinspektionen har tagit del av dokumentation och konstaterar av denna att det inte är rektorn som fattar beslut om elev ska ha nationellt, specialutformat eller individuellt program eller om elev inom det individuella programmet ska få yrkesträning eller verksamhetsträning. Skolinspektionen vill påpeka att delegerade beslut enligt ovan ska återspeglas till styrelsen för utbildningen.

Skollagen 6 kap. 9 §

Bilaga 3

Tillsynsprotokoll med bedömningar för BcJF (komvux, sårvox samt sfi)

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat**Kunskaper****Pedagogisk ledning och utveckling av skolan****Fokus på skolans uppdrag****Lärarnas bedömning och utvärdering****Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Skolans lärandemiljö****Fokus på lärande****Tillit till elevens förmåga****Trygghet och studiero****Enskild elevs rätt****Bedömning och betyg****Undervisningstid och tillgång****Särskilt stöd****Studie- och yrkesvägledning****Avgifter****Rektorns beslutsfattande**

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bristområde: Kunskaper

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att kunskapsresultaten behöver förbättras i vuxenutbildningen. Resultaten behöver även förbättras med tanke på den höga andelen avbrott inom både grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt inom sfi.

Av den nationella statistiken framgår att för läsåret 2008 - 2009 var andelen kursdeltagare i grundläggande vuxenutbildning som avbröt sina studier 38 procent. Motsvarande siffra för gymnasial vuxenutbildning var 30 procent. Andelen avbrott är således högre än rikssnittet. Andelen elever inom svenska för invandrare (sfi) som påbörjade sina studier läsåret 2005 - 2006 och som avbrutit sina studier fram t.o.m. läsåret 2007 - 2008 var 71 procent jämfört med rikets 34 procent. Vidare framkommer att 6 procent av eleverna fick godkänt på kurs D läsåret 2007 - 2008 jämfört med rikets 33 procent. Rektorn har vid tillsynstillfället ingen förklaring till dessa siffror.

Vid intervjuer med rektorerna för komvux och sfi samt särvux framkommer att analys av resultaten på övergripande nivå i stort saknas. Lärarna har dock kunskap på studerandenivå. För särvux saknas helt uppföljning av kunskapsresultat varför Skolinspektionen inte kan göra en bedömning av dessa studerandes resultat. Avsaknaden av uppföljning/utvärdering av kunskapsresultaten bedöms nedan under området Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering.

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna. Kursplanerna.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

- a) Skolinspektionen bedömer att rektorens ansvar för att verksamheternas resultat följs upp och utvärderas regelbundet behöver förbättras.

I tillsynen framkommer att skolledningens kunskaper om verksamheternas resultat är otillräckliga. Skolledningen uppger att på grund av flera års ledarskapsturbulens saknar skolan system, strukturer och rutiner för uppföljning av resultat på övergripande nivå, bl.a. avseende de studerandes kunskaper. På grund av för hög arbetsbelastning har rektorerna tvingats prioritera budget- och administrativt arbete samt att lösa akuta problem istället för att få igång ett fungerande uppföljnings- och utvärderingssystem i vuxenutbildningen som helhet. Bristen på uppföljning och utvärdering inom vuxenutbildningen kan leda till att kvaliteten och likvärdigheten i undervisningen inte säkerställs. Den helt bristande uppföljningen av resultat i särvux är anmärkningsvärd.

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen.

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar.

- b) Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att en kvalitetsredovisning upprättas i enlighet med förordningens krav.

Skolinspektionen har fått ta del av en kvalitetsredovisning för gymnasieskolan men av denna framgår inte vuxenutbildningens resultat. Skolledningen uppger att det inte upprättats någon kvalitetsredovisning för vuxenutbildningen läsåret 2008 – 2009.

1-4§§ Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten

Bristområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att rektorerna behöver säkerställa att utbildningen är likvärdig.

I tillsynen framkommer att vuxenutbildningen saknar system på skolnivå för att säkerställa att utbildning, bedömning och betygssättning är likvärdig. Vissa lärare samverkar i sina ämnen men då på enskilda lärares initiativ. Visst utrymme för pedagogiska diskussioner finns men kan enligt både skolledning och lärare utvecklas. Skolan har ingen samverkan med andra skolor och det finns några lärare som är ensamma om att undervisa och betygsätta ett visst ämne. I tillsynen framkommer exempel på att grunderna för betygssättningen skiljer sig åt mellan lärare.

Lpf 94, 1.1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.

Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Fokus på lärande

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att förbättra de studerandes möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former.

I tillsynen framkommer att de studerandes möjlighet till inflytande över undervisningen är relativt gott. Både skolledning, lärare och studerande kan ge exempel på elevinflytande i detta sammanhang. Dock framkommer att de studerandes möjlighet till inflytande över skolans arbete i stort behöver utvecklas. Detta gäller både elever inom komvux och sfi. Eftersom särvux har sin verksamhet i lokaler skilda från övrig vuxenutbildning behöver rektorn säkerställa att även dessa studerande ges möjlighet till inflytande över skolans arbete i stort utifrån sina förutsättningar.

11 kap. 4 § skollagen. 12 kap. 2 § skollagen samt 13 kap. 2 § skollagen.

Lpf 94, 2.3 Elevens ansvar och inflytande, Mål att sträva mot och Riktlinjer.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bristområde: Trygghet och studiero

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att planen mot kränkande behandling/likabehandlingsplanen fullt ut svarar mot nu gällande plankrav.

Tillsynen i BcJF visar att skolan har en för alla verksamheter gemensam plan mot kränkande behandling benämnd Likabehandlingsplan. Planen innehåller bl.a. definitioner, förebyggande verksamhet mot kränkande behandling, rutiner vid akuta händelser och dokumentationsrutiner. Planen är gemensam för samtliga verksamheter och innehåller inte någon aktuell kartläggning av förhållandet i respektive verksamhet, vilket den ska innehålla. Planen innehåller heller inte några förebyggande åtgärder utifrån diskrimineringslagens innehåll. Inte någon av de intervjuade studerande känner till likabehandlingsplanen.

14 a kap. 8 § skollagen.

3 kap. 16 § diskrimineringslagen

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och tillgång

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att undervisningstiden för studerande inom särvox kan redovisas.

Inom särvox i Håbo kommun har flertalet studerande deltagit i verksamheten i flera år, i något fall upp till sex år. De studerande får undervisning mellan två och tre timmar i veckan. Läraren uppger att han har kunskap om varje studerandes undervisningstid i respektive ämne/kurs. Skolan saknar dock helt kunskap om hur många timmars undervisning i respektive ämne/kurs de studerande har givits. Skolinspektionen framhåller att det är styrelsen för utbildningen som bestämmer antalet timmar som ska gälla för en kurs.

1 kap. 5 - 6 §§ särvoxförordningen samt bilaga Timplaner.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bristområde: Undervisningstid och tillgång

Skolinspektionen bedömer att utbildning i samtliga ämnen inom grundläggande vuxenutbildning måste erbjudas i enlighet med författningarnas krav.

I Håbo kommun erbjuds endast svenska, svenska som andraspråk, engelska, matematik och samhällskunskap inom grundläggande vuxenutbildning. Övriga kunskapsområden erbjuds inte.

11 kap. 2 § skollagen. 2 kap. 16 § förordning om kommunal vuxenutbildning

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bristområde: Undervisningstid och tillgång**

Skolinspektionen bedömer att kommunen behöver vidta åtgärder för att identifiera de vuxna i kommunen som har rätt till grundläggande vuxenutbildning och grundläggande särvux och för att motivera dem att delta i utbildningen. Kommunen ska också verka för att vuxna utvecklingsstörda deltar i gymnasial särvux. Informationen om dessa utbildningar måste också förbättras.

Varje kommun ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt till grundläggande vuxenutbildning och grundläggande särvux och för att motivera dem att delta i utbildningen. Varje kommun ska också verka för att vuxna utvecklingsstörda deltar i gymnasial särvux.

Det framkommer i tillsynen att Håbo kommun saknar system och struktur för att identifiera de vuxna i kommunen som har rätt till grundläggande vuxenutbildning, grundläggande och gymnasial särvux och för att motivera dem att delta i utbildningen. Det framkommer också att information om den utbildning som enligt författningarna ska erbjudas inom grundläggande vuxenutbildning samt inom grundläggande och gymnasial särvux saknas.

11 kap. 9 § skollagen samt 12 kap. 2b och 5 §§ skollagen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bristområde: Undervisningstid och tillgång**

Skolinspektionen bedömer att kommunen behöver vidta åtgärder för att elever inom sfi ges möjligheter till att öva det svenska språket i arbetslivet genom exempelvis praktik.

I tillsynen framkommer att de studerande inom sfi inte ges möjligheter att öva det svenska språket i arbetslivet, de erbjuds inte praktik eller andra former av kontakter med arbetslivet.

13 kap. 4b § skollagen

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bristområde: Studie och yrkesvägledning**

Skolinspektionen bedömer att åtgärder måste vidtas så att de studerande i särvux har tillgång till studie- och yrkesvägledning i enlighet med författningarnas krav.

I Håbo kommun framkommer i intervjuer med lärare samt studie- och yrkesvägledare att de studerande inom särvuxverksamheten inte har tillgång till studie- och yrkesvägledning.

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bristområde: Rektors beslutfattande**

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att beslut gällande mottagande av elev i särvux fattas i enlighet med författningarnas krav.

Enligt författningarna ska beslut om mottagande av en elev till särvux fattas av styrelsen för utbildningen. I Håbo kommun är detta beslut delegerat till rektorn. I tillsynen framkommer att rektorn inte fattar beslut om mottagande i särvux.

12 kap. 13 § skollagen